

SAJTÓKÖZLEMÉNY

2023. december 15. azonnal közölhető

A JÓLÉTI POLITIKÁK FEJLESZTÉSE ÉS A MUNKAIDŐ-CSÖKKENÉS LEHET A KULCS AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁS MÉRSÉKLÉSÉHEZ - DERÜLT KI EGY EU-S PROJEKT KUTATÁSÁBÓL

A Párizsi Megállapodásban kitűzött másfélfokos cél eléréséhez nagymértékű szén-dioxid-kibocsátás csökkentésre van szükség. Az EU 27 tagállamában ehhez 2030-ig a háztartások szén-dioxid-kibocsátását a 2015-ös szinthez képest közel 70%-kal, 2050-ig pedig több mint 90%-kal kell csökkenteni.

A klímapolitikákat a leggyakrabban nem helyezük szélesebb társadalmi kontextusba, és a politikai döntéshozók nem veszik észre, hogy a jóléti szakpolitikák létfontosságúak az éghajlatváltozás mérsékléséhez. Az EU Másfélfokos Életmód projekt szisztematikus szakirodalmi áttekintés és szakértői Delphi-folyamatok révén hat olyan jóléti szakpolitikát azonosított, amelyek támogathatják a fenntarthatósági átmenetet és csökkenthetik a szén-dioxid-kibocsátást:

- munkaidő-csökkentés,
- garantált munkahelyek,

grⁱⁿdependent
Intézet

A projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programja támogatásával jött létre, a 101003880. számú támogatási szerződés révén.

- jövedelemlafonok,
- egyetemes alapszolgáltatások,
- felújítási programok a legkevésbé energiahatékony épületek számára,
- ingyenes tömegközlekedés.

Ezek a szakpolitikák két fő területre oszthatók, **munkaügyi szakpolitikára** és **közszolgáltatásokra**. Ezek közül a munkaidő-csökkentés és az egyetemes alapszolgáltatások különösen érdekes szakpolitikai megoldásoknak bizonyultak a társadalmi befogadás előmozdítása és a kibocsátások mérséklése érdekében a szakértői Delphi folyamatok alapján Magyarországon, Németországban, Lettországon, Spanyolországban és Svédországban.

A **munkaidő-csökkentés** a munkanélküliség csökkentésének és a társadalmi jólét növelésének egyik lehetséges eszköze. Bizonyított, hogy a munkaidő-csökkentéssel kapcsolatos szakpolitikák pozitív környezeti hatásokkal járnak azáltal, hogy megszakítják a munka - kereset - fogyasztás körforgását. Fontos az is, hogy várhatóan a szén-dioxid-kibocsátás csökkentésében is hatékonyak lesznek, amennyiben a magas keresetűek jövedelmének csökkenéséhez, valamint a lakóterek kisebbitéséhez, illetve a ruházkodásra, az autós- és repülőgépes utakra fordított kiadások mérsékléséhez vezetnek. A munkaidő csökkentése a munka és a magánélet jobb egyensúlyát is lehetővé teszi, és időt szabadíthat fel a személyes fejlődésre, a családgondozásra vagy önkéntes munkára.

Az **egyetemes alapszolgáltatások** az alapvető szükségletek mindenki számára történő kielégítését szolgálják, miközben javítják a fogyasztási és ellátási rendszerek hatékonyságát. Ma az olyan alapvető szolgáltatások, mint az ételmiszer, a lakhatás és az egészségügyi ellátás, egyenlőtlenül oszlanak meg, és a lakosság bizonyos szegmensei nem férnek hozzá elégségesen. Az egyetemes alapszolgáltatásokat szorgalmazó megközelítések azt irányozzák elő, hogy a közintézmények mindenki számára ingyenesen, megfelelő szintű hozzáférést biztosítsanak ezekhez a szolgáltatásokhoz. Fontos, hogy az egyetemes alapszolgáltatásokhoz általában kapcsolódó kollektív ellátási formák jelentős környezeti előnyökkel is járnak. Például az ingyenes tömegközlekedés biztosítása a személygépkocsi-használat csökkenése révén a szén-dioxid-kibocsátás csökkenéséhez vezet. Hasonlóképpen, az energiatakarékos állami és önkormányzati lakások fokozott elérhetősége a lakosok és a közösség szén-dioxid-kibocsátásának csökkenéséhez vezethet.

MIÉRT VAN SZÜKSÉG JÓLÉTI POLITIKÁRA AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁS ELLENI FELLÉPÉS ÖSZTÖNZÉSÉHEZ?

“A munkaidő csökkentése és az egyetemes alapszolgáltatások valódi lehetőséget rejtenek a társadalmi igazságtalanság és az éghajlatváltozással kapcsolatos problémák egyidejű enyhítésére, amire a társadalmi polarizáció és az ökológiai válság idején sürgősen szükség van.”
(Prof. Doris Fuchs, igazgató, Fenntarthatósági Kutatóintézet - Helmholtz Centre Potsdam (RIFS) és Münsteri Egyetem)

grⁱⁿdependent
Intézet

A projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programja támogatásával jött létre, a 101003880. számú támogatási szerződés révén.

"A másfokos életmód megvalósítása során elengedhetetlen az éghajlati egyenlőtlenségek kezelése, ami az éghajlat és a jóléti szakpolitikák integrációját teszi szükségessé az éghajlatváltozás hatékony mérséklése érdekében. Az EU Másfokos Életmód projektje rámutatott az olyan kulcsfontosságú jóléti szakpolitikákra, mint a munkaidő-csökkentés és az egyetemes alapszolgáltatások, mint olyan hatékony eszközökre, amelyek nemcsak a társadalmi befogadás fokozását szolgálják, hanem a kibocsátáscsökkentés alapvető mozgatórugói is. Ez segít a társadalmi jólét és az éghajlat-politikai fellépés zökkenőmentes összehangolásában." (Dr. Janis Brizga, elnök, Green Liberty)

"A fennmaradó globális szén-dioxid-kibocsátás elosztásának méltányos és igazságos megközelítései az egyetlen járható út egy olyan jövő felé, ahol mindenki számára elérhető a jólét. A jól megtervezett jóléti politikák alapvető fontosságúak az éghajlati célok eléréséhez, a társadalmi feszültségek csökkentése mellett." (Dr. Luca Coscieme, Fenntartható Életmód programvezető, Hot or Cool Institute)

grⁱⁿdependent
Intézet

A projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programja támogatásával jött létre, a 101003880. számú támogatási szerződés révén.

ELÉRHETŐSÉGEK

GreenDependent Intézet:

Vadovics Edina, Szakmai vezető, info@greendependent.org, Tel.: +36-20-512-1887

HASZNOS LINKEK

- Összefoglaló cikk és videó a magyar [Szakértői Delphi Műhelyről](#).
- Amennyiben szeretne további tájékoztatást kapni a projektről és feliratkozni annak félévente kiadott [hírlevelére](#), kérjük, tegye meg [itt!](#)
- Az eredeti, angol nyelvű [sajtóközlemény](#) megtalálható [itt](#).
- Honlap elérhetőségek: www.masfelfokoseletmod.hu / www.onepointfivelifestyles.eu

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Az **EU Másfélfokos életmód** négyéves projekt 2021-ben indult és az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programjának része. A projektben magyar, finn, holland, lett, német, spanyol és svéd kutatók, gyakorlati szakemberek, valamint a tanácsadó testület tagjai vesznek részt.

A projekt fő célja, hogy támogassa az alacsony szén-dioxid-kibocsátású életmód általános elterjedését az ambiciózus 1,5°C-os éghajlati céllal összhangban, és elősegítse a [Párizsi Megállapodás](#) és az [Európai Zöld Megállapodás](#) (EU Green Deal) által elérni kívánt változásokat. Ennek érdekében a projekt a közpolitikai döntéshozók, egyéb érintett szereplők (ld. vállalatok, nonprofit szervezetek, oktatási és kutatási intézmények stb.) és az egyének számára tudományos bizonyítékokon alapuló útmutatást dolgoz ki arról, hogy az életmódváltoztatás hogyan befolyásolja az egyéni karbonlábnyomot. Továbbá arról, hogy a politikai, gazdasági és társadalmi kontextus hogyan teszi lehetővé vagy korlátozza a fenntartható életmódra való áttérést.

A projekt megközelítésének egyedisége abban rejlik, hogy elismeri a közpolitika és a szakpolitika fontos szerepét a háztartások és az életmódváltás elősegítésében. Bemutatja, hogy az egyének és a háztartások hogyan járulhatnak hozzá a klímaválság enyhítéséhez, a karbonlábnyomuk csökkentéséhez. Emellett a projekt megvizsgálja azt is, hogy a háztartások korlátozott cselekvőképessége hol igényel strukturális változásokat, valamint hol van szükség a közpolitika és az egyéb érintett szereplők beavatkozására, támogatására. Ennek során az EU Másfélfokos életmód projekt összekapcsolja a háztartási szintű életmódváltozás lehetőségeinek elemzését a táplálkozás, a mobilitás, a lakhatás és a szabadidő négy területén a különböző kormányzati szintek releváns közpolitikai, technológiai, gazdasági és társadalmi struktúráinak vizsgálatával.

A másfélfokos életmód elterjesztése érdekében a projekt olyan gyakorlati ajánlásokat dolgoz ki, amelyek beépíthetők a mindennapi életbe, valamint az uniós és nemzeti közpolitikai gyakorlatba. Eközben a

grⁱⁿdependent
Intézet

A projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programja támogatásával jött létre, a 101003880. számú támogatási szerződés révén.

projekt a nemzeti és uniós szintű érintett szereplők számára a következőket nyújtja:

- az EU-ban és három további G20-országban (Indonézia, Dél-Afrika, Mexikó) az életmódváltás éghajlati és egészségügyi hatásainak számszerűsítése;
- a háztartási szintű változás lehetőségeinek és akadályainak áttekintése, beleértve a másfokos életmódra való áttérés lehetőségeit, valamint a kapcsolódó potenciális kockázatokat és lehetőségeket;
- a másfokos életmódhoz szükséges rendszerszintű átalakulások strukturális akadályainak és ösztönzőinek értékelése;
- a gazdasági és jóléti rendszerekre vonatkozó forgatókönyvek, valamint a másfokos életmóddal összeegyeztethető üzleti modellek értékelése.

Végül, a projekt konzorcium az eredmények közös megalkotása és a célcsoport, azaz az érintett szereplők tagjainak bevonása érdekében civilek és szakértők számára tart műhelytalálkozókat, és készít informatív kommunikációs anyagokat (pl. konkrét útmutatást a lakosság és döntéshozók részére a 1,5 fokos életmódra való átállásról).

A projekt hivatalos (angol nyelvű) elnevezése:

EU 1.5° Lifestyles: Policies and Tools for Mainstreaming 1.5° Lifestyles

A projektet az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programja finanszírozza az 101003880 számú támogatási megállapodás alapján négy évre (2021-2025).

A közlemény tartalmára vonatkozó kizárólagos felelősség a közlemény szerkesztőjét és kiadóját terheli. A közlemény tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió által képviselt álláspontot. Sem a CINEA-t, sem az Európai Bizottságot nem terheli felelősség a közleményben foglalt információ bármilyen felhasználásáért.

gr^oIndependent
Intézet

A projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programja támogatásával jött létre, a 101003880. számú támogatási szerződés révén.

